

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/232/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116233749
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4116233749.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcov: 1. V.. M. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. R., G. XXX/XX, 2. D. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. R., N. XXX/XXX, obaja zastúpení KRION Partners s. r. o, advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Palisády 50, IČO: 36 858 617, v mene ktorej koná JUDr. Mário Kluka, proti žalovanému: Mesto Nitra, so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda 60, IČO: 00 308 307, o zaplatenie 8.197,90 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 4. apríla 2019 č. k. 17C/449/2016-143 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch (I. a II.) potvrdzuje.

Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. tak, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania právo.

Žalobcom v 1. a 2. rade sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného (výrokom I.) zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 3.265,95 eura spolu s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy: 74,25 eura od 27. 02. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 03. 2016 do zaplatenia,
- úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy: 74,25 eura od 02. 04. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 05. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 06. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 07. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 08. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 09. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 10. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 11. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 12. 2016 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 01. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 02. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 03. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 04. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 05. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 06. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 07. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 08. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 09. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 10. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 11. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 12. 2017 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 01. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 02. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 03. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 04. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 05. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 06. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 07. 2018 do zaplatenia, 74,25 eura od 02. 08. 2018 do zaplatenia.

Výrokom II. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 11.755,45 eura spolu s 5,05% ročným úrokom zo sumy: 267,25 eura od 27. 02. 2016 do zaplatenia, 267,25 eura od 02. 03. 2016 do zaplatenia,

- úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy: 267,25 eura od 02. 04. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 05. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 06. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 07. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 08. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 09. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 10. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 11. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 12. 2016 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 01. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 02. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 03. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 04. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 05. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 06. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 07. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 08. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 09. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 10. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 11. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 12. 2017 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 01. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 02. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 03. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 04. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 05. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 06. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 07. 2018 do zaplataenia, 267,25 eura od 02. 08. 2018 do zaplataenia.

Výrokom III. súd žalobu vo zvyšku zamietol.

Výrokom IV. súd návrh na prerušenie konania zamietol.

Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný (výrok V.).

1.1. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 128 ods. 1, § 151n ods. 1, § 151o ods. 1, § 151p ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj článkom 1 § 1, čl. 1 § 2 ods. 1, čl. 1 § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z. z., článkom 11 ods. 1 Listiny základných ľudských práv a slobôd, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise bolo preukázané a medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobcovia v 1. a 2. rade boli v rozhodnom období podielovými spoluvlastníkmi parcely "C" evidovaná na katastrálnej mape parc. č. 1898/2 - ostatné plochy vo výmere 1094 m², parc. č. 1906/2 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 705 m², parc. č. 3055 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 1554 m², a to žalobca 1. rade vo veľkosti 5/36 a žalobca v 2. rade vo veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam. V konaní taktiež nebolo sporné, že nehnuteľnosti sú umiestnené v zastavanom území obce - mesta T., pričom na pozemkoch reg. "C" KN parc. č. 1906/2 a 3055 sa nachádza inžinierska stavba a na pozemku reg. "C" KN parc. č. 1898/2 sa nachádza mestská/verejná zeleň, ktorej vlastníkom je žalovaný a ktorý podľa vyjadrení právneho zástupcu žalobcov zároveň zabezpečuje jej správu a údržbu podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v rámci výkonu samosprávy a predmetný pozemok je užívaný obyvateľmi žalovaného ako verejné priestranstvo. Sporným bolo posúdenie okolností, či vzhľadom na právnu úpravu vo vyššie citovanom zákone patrí žalobcom náhrada za vecné bremeno a v prípade, ak im táto náhrada patrí, či má povahu jednorazového alebo opakujúceho sa plnenia, pričom žalovaný v súvislosti ním tvrdenou jednorazovou povahou tohto nároku vzniesol námietku premlčania. Napokon, spornou bola aj okolnosť, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s úhradou náhrady za vecné bremeno a či má žalobca nárok na úroky z omeškania, ktoré si predmetnou žalobou uplatňoval.

1.3. Žalovaný v predmetnom konaní poukazoval na skutočnosť, že vecné bremeno je svojim charakterom zriadené ako vecné bremeno "in rem", vzťahuje sa teda na každého vlastníka zaťaženého pozemku, bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníka. Žalovaný má za to, že ak by vlastníkovi pozemku prináležala odplata za zriadenie vecného bremena, takáto odplata by bola jednorazová a prináležala by výlučne vlastníkovi, ktorý bol vlastníkom tohto pozemku v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. 01. 07. 2009. Žalobcovia však vlastníkmi predmetných nehnuteľností neboli v tomto čase a stali sa podielovými spoluvlastníkmi predmetných pozemkov až neskôr, a to dedením v roku 2012. Ďalej namietali, že bez ohľadu na to, či vlastník pozemku (pôvodný), ktorému 01. 07. 2009 (deň účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z.) vzniklo právo na jednorazovú náhradu za vecné bremeno, túto náhradu uplatnil, alebo neuplatnil, resp. či už náhrada bola alebo nebola vyplatená, súčasnému vlastníkovi tohto pozemku (bez ohľadu na to, kto ním je) nepatrí právo na náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckeho práva (rozsudok NS SR 7Cdo 26/2014 z 24. 03. 2015). Naopak, žalobcovia tvrdili, že majú nárok na opakujúce sa plnenie do budúcnosti (teda nie do minulosti), nejde o duplicitné uplatnenie totožného nároku, ale opakujúceho sa plnenia do budúcnosti.

1.4. Prvoinštančný súd uvádza, že cieľom zákona č. 66/2009 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 01. 07. 2009, je usporiadať doteraz neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a VÚC v rámci reformy verejnej správy, pričom zákon rieši situáciu, že proces usporiadania vlastníctva pozemkov pod stavbami môže územná samospráva realizovať

formou zámennej zmluvy a ak sa tak nestane, usporiada sa vlastníctvo pozemkov prostredníctvom pozemkových úprav podľa zák. č. 333/1991 Zb. s tým, že tento proces začína na podnet príslušnej samosprávy. Za situácie, že preukázateľne žalobcovia v 1. a v 2. rade sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie označených nehnuteľností, na ktorej sa nachádza stavba (cesta) vo vlastníctve žalovaného a ku ktorej vzniklo ex lege vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z. z. v prospech žalovaného, pričom doposiaľ nedošlo k usporiadaniu vlastníckych vzťahov k tejto nehnuteľnosti, je tak dôvodný záver, že žalobcom vznikol nárok na náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva k pozemkom i za žalované obdobie v zmysle upraveného petitu. Zvlášť, pokiaľ toto obmedzenie pretrváva už viac rokov, kedy žalobcovia nemôžu pozemok žiadnym spôsobom užívať, ani brať z neho úžitky, ktoré by im ako spoluvlastníkom prináležali a zároveň ani nie je zrejmé, dokedy bude tento stav trvať. I keď zákon explicitne neupravuje otázku náhrady za zriadenie vecného bremena, niet tak žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa spoluvlastníkovi trpiaceho pozemku zastavaného pozemnou komunikáciou nepriznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to do času, kým sa mu neposkytne podľa tohto zákona náhradný pozemok, alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Tomuto záveru korešponduje i Nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 237/09, podľa ktorého: "... pri nútenom obmedzení možno uvažovať o opakovaných platbách „primeranej náhrady" počas trvania núteného obmedzenia a tým je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného o nemožnosti priznania opakovaného plnenia náhrady za ten istý pozemok.

1.5. Ďalej súd uvádza, že ak teda zákon č. 66/2009 Z. z. nedáva vlastníčkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťažených zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku (vlastníkovi stavby), záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Listinou základných práv a slobôd, ale ani s Ústavou Slovenskej republiky. K otázke ústavnoprávnej ochrany vlastníckeho práva zaujal názor aj Ústavný súd SR vo svojom náleze č. PL. ÚS 19/09, podľa ktorého je povinnosťou všeobecných súdov zabezpečiť taký výklad hmotnoprávných inštitútov týkajúcich sa obmedzenia vlastníckeho práva, aby bolo primerane zabezpečené právo na ochranu vlastníctva garantované článkom 20 ods. 1 Ústavy SR. Pokiaľ teda zo strany žalovaného dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcov vo forme realizácie vecného bremena, i keď zriadeného zákonom, zakladá to zásadnú povinnosť poskytnúť vlastníčkovi za takéto obmedzenie náhradu. Na tomto právnom závere nič nemení ani skutočnosť, že z ust. § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva dočasný charakter zákonom zriadeného vecného bremena, ktoré je vlastníčkovi povinný strieť do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Táto právna úprava nerieši otázku definitívneho usporiadania vlastníctva k pozemku, na ktorom je zriadená stavba vo vlastníctve inej osoby, a preto ani náhrada za dočasné obmedzenie vlastníckeho práva formou vecného bremena nie je v kolízii s prípadným nárokom, ktorý vlastníčkovi pozemku vznikne v dôsledku konečnej úpravy. Náhrada za vecné bremeno je totiž náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva za obdobie do vykonania tejto konečnej úpravy. Ako však súd uviedol vyššie, iniciácia konania o pozemkových úpravách je ponechaná výlučne na vôli vlastníka stavby, a teda môže nastať aj situácia, že vlastníčkovi stavby takéto konanie neinicuje, a teda, k poskytnutiu náhradného pozemku alebo finančnej náhrady ani nedôjde, čiže by bolo nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu.

1.6. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní konanom dňa 25. 10. 2018 podal návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 162 ods. 1 písmeno b) CSP z dôvodov, že majú za to, že zákon č. 66/2009 Z. z. nie je v súlade s článkom 20 odsek 4 Ústavy SR a článku I. dodatkového protokolu. Splnomocnený zástupca žalovaného k podaniu ohľadom prerušenia konania uviedol, že takýto návrh možno považovať za predčasný, nakoľko vláda SR sa aktuálne aktívne zaoberá touto problematikou a pripravuje novelu zákona č. 66/2009 Z. z., ktorá by teda mala spresniť usporiadanie vlastníckych vzťahov a riešenie vzniknutých problémov s jeho aplikáciou.

1.7. Súd prvej inštancie, vzhľadom na skutočnosť, že ohľadom otázky náhrady za vecné bremená sa súdna prax už zaoberala a zaujala právny názor, na ktorý poukazuje v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/120/2017 zo dňa 07. 11. 2018, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/332/2017 zo dňa 10. 10. 2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/117/2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/142/2016, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/1/2016 zo dňa 23. 06. 2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/423/2016 zo dňa 19. 09. 2017, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo

dňa 24. 03. 2015, v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 323/2017 zo dňa 18. 05. 2017, návrh na prerušenia zamietol.

1.8. Prvoinštančný súd, vzhľadom na vyššie uvedené závery ohľadom vyriešenia otázky odplatnosti náhrady za vecné bremeno sa zaoberal otázkou výšky tejto náhrady.

1.9. Z dôvodu, že hranica existencie vecného bremena je určená okamihom úpravy vzťahov, ale nie je možné vopred stanoviť čas, kedy tak nastane a v tomto smere aj prispôbiť výšku prípadnej jednorazovej náhrady, a preto primeranou a spravodlivou je len náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia, ktoré reálne zohľadní a pokryje obdobie, počas ktorého vlastníak pozemku tento nemohol užívať, čo pri jednorazovej odplate v prípade tohto zákona nie je možné zabezpečiť, a teda rozhodnúť, že výška odplaty je konečná.

1.10. Na základe zhora uvedených dôvodov prvoinštančný súd žalobe žalobcu vyhovel a zaviazal žalovaného na zapltenie sumy, a to žalobcovi v 1. rade vo výške 3.265,95 eura a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 11.755,45 eura. Pri výpočte súd vychádzal zo znaleckého posudku predloženého žalobcami, z ktorého súd zistil, že veľkosť žalobcu v 1. rade je 5/36 k celku, čo predstavuje 465,69 m² a veľkosť žalobcu v 2. rade je 1/2 k celku, čo predstavuje 1.676,50 m². Podľa znaleckého posudku hodnota za 1 m² je vypočítaná vo výške 1,913 eura, pričom hodnota za výmeru u žalobcu v 1. rade predstavuje sumu 890,86 eura a žalobcu v 2. rade je to suma vo výške 3.207,14 eura. U žalobcu v 1. rade sumu vo výške 890,86 eura delil 12 mesiacmi, čím zistil cenu za 1 mesiac a to vo výške 74,25 eura a následne vynásobil počtom uplatňovaných mesiacov 43 mesiacov x 74,25 = 3.192,75 eura + k predmetnej sume prirátal sumu za mesiac január 2015 vo výške 73,20 eura, čím vznikol žalobcovi v 1. rade nárok za obmedzenie vlastníckeho práva vo výške 3.265,95 eura, ktoré súd žalobcovi v 1. rade priznal a na ktoré zaviazal žalovaného. U žalovaného v 2. rade výmeru 1.676,50 m², ktorú súd vynásobil sumou za 1 m² vo výške 1,913 eura, čím vznikla celková suma 3.207,14 eura, ktorú súd vydělil dvanástimi mesiacmi, pričom za 1 mesiac výška nájomného predstavovala sumu 267,26 eura. Žalobca v 2. rade si nájom uplatňoval za dobu 44 mesiacov, pričom súd sumu za 1 mesiac vo výške 267,25 eura vynásobil 43 mesiacmi a k tomu prirátal sumu za mesiac januára 2015 vo výške 263,70 eura, čím mu vznikol nárok v celkovej sume 11.755,45 eura, ktorú súd žalobcovi v 2. rade priznal a na ktorú zaviazal žalovaného. Vzhľadom na skutočnosť, že súd vyjadril názor, že ide o opakujúce sa plnenie, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom uplatňovaný nárok za čas od 02. 01. 2015 do 02. 08. 2018.

1.11. Súd zamietol nárok žalobcov, ktorým žiadali určiť výšku nájomného/ náhradu za užívanie pozemkov do budúca a to do 5 kalendárnych dní po uplynutí každého mesiaca, za, ktorý je nájomné / náhrada za užívanie pozemkov splatná.

Predmetný nárok súd zamietol z titulu, že žalobcovia nárok uplatňujú na základe bezdôvodného ako plnenie bez právneho titulu a taktiež mal súd za to, že nie možné dopredu určiť platenie respektíve uhrádzanie náhrady za užívanie pozemkov do ich vyporiadania.

1.12. Z dôvodu, že na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, a to každým dňom užívania nehnuteľnosti žalobcov, vznikol žalobcom aj nárok na uplatnenie si úrokov z omeškania. Pri posúdení dôvodnosti uplatnených úrokov z omeškania súd vychádzal z toho, že v prípade nároku na zapltenie náhrady za vecné bremeno čas plnenia nebol medzi žalobcami a žalovaným dohodnutý a nie je daný ani zákonom. Prvoinštančný súd žalobcom priznal úrok z omeškania od doručenia výzvy na plnenie, ktoré žalovaný prevzal dňa 26. 02. 2016, čiže až týmto dňom sa dostal do omeškania podľa § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Žalovanému vznikla povinnosť plniť dlh žalobcom v 1. v 2. rade nasledujúcim dňom po doručení výzvy, t. j. od 27. 02. 2016, a preto súd žalobcom v 1. a 2. rade priznal úrok z omeškania, počnúc od tohto dátumu a uplatnený úrok z omeškania za čas od 02. 01. 2015 do 26. 02. 2016 zamietol. Výšku úrokov z omeškania súd určil v súlade s vyššie citovaným vykonávacím predpisom k Občianskemu zákonníku. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola 10. 09. 2014 do 15. 03. 2016 vo výške 5,05% ročne a počnúc od 16. 03. 2016 vo výške 5% ročne.

1.13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a vzhľadom na skutočnosť, že žalobca bol v konaní úspešný, súd mu priznal plnú náhradu trov konania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. a V. napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zamietnutia žaloby, ako aj priznania náhrady trov konania v rozsahu 100%, alternatívne navrhol zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vrátiť mu vec na nové konanie s poučením, že žalobcom prislúcha náhrada za zriadenie vecného bremena, ktorá má výlučne jednorazový charakter a zároveň žalobcovia nemajú nárok na uplatnenie úrokov z omeškania. Dôvodil tým, že vecné bremená zriadené „ex lege“ majú špecifický režim upravený verejno-právnymi predpismi. Toto obmedzenie vlastníckych práv žalobcov je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby bolo toto zasahovanie podmienené súhlasom zo strany oprávneného vlastníka stavby, t. j. ide o verejno-právne obmedzenie vlastníka nehnuteľnosti. Má za to, že ak by vlastníkovi pozemku prináležala odplata za zriadenie vecného bremena, takáto odplata by bola jednorazová a prináležala by výlučne vlastníkovi, ktorý bol vlastníkom tohto pozemku v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. k 01. 07. 2009 (rozsudok NS SR 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14. 04. 2016). Žalobcovia však vlastníkmi predmetných nehnuteľností neboli v tomto čase a stali sa podielovými spoluvlastníkmi predmetných pozemkov až neskôr, a to dedením v roku 2012. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka pozemku mal nový vlastník zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 320/2011 konštatoval, že je ústavne udržateľný názor, podľa ktorého je finančná náhrada za vznik vecného bremena jednorazová. Nadväzujúc na tieto úvahy, je možné konštatovať, že bez ohľadu na to, či vlastník pozemku (pôvodný), ktorému 01. 07. 2009 (deň účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z.) vzniklo právo na jednorazovú náhradu za vecné bremeno, túto náhradu uplatnil alebo neuplatnil, resp. či už náhrada bola alebo nebola vyplatená súčasnému vlastníkovi tohto pozemku, nepatrí právo na náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckeho práva (rozsudok NS SR 7Cdo 26/2014 zo dňa 24. 03. 2015).

2.1. Zákon č. 66/2009 Z. z. finančnú náhradu za zriadenie vecného bremena neuvádza a za primeranú náhradu považuje usporiadanie vlastníckych vzťahov buď formou zámeny pozemkov, alebo formou vykonania pozemkových úprav v predmetnom katastrálnom území. Takéto uplatnenie nárokov by malo byť prednostné, pričom žalobcovia v minulosti ani raz nepožiadali o usporiadanie vlastníckych vzťahov ani formou zámeny za náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ani druhým z uvedených spôsobov.

Žalovaný preto namieta uplatnenie úrokov z omeškania žalobcami. Títo požadujú úroky z omeškania od prvého dňa v mesiaci nasledujúceho po období, za ktorý bol žalovaný podľa tvrdenia žalobcov povinný uhradiť im primeranú náhradu za užívanie nehnuteľností. Teoreticky, ak by aj súd ho zaviazal zaplatiť jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena, do omeškania by sa dostal až neuhradením súdom stanovenej sumy v lehote uvedenej v rozsudku. Akcesorickým peňažným záväzkovým vzťahom je mimo iného záväzok dlžníka zo zmluvy alebo zo zákona zaplatiť veriteľovi úrok za určitú pomernú časť hlavného peňažného záväzku, t. j. úrokový právny vzťah môže vzniknúť iba vtedy, ak bol medzi účastníkmi platne založený hlavný peňažný záväzkový vzťah. Nikdy so žalobcami neuzatvoril zmluvu, na základe ktorej by mu vyplývala povinnosť ako dlžníkovi platiť peňažný záväzok a rovnako mu táto povinnosť nevyplýva ani zo zákona, preto namieta aj uplatnenie nárokov na úroky z omeškania, tak ako je to uvedené v petite žaloby.

2.2. Oprávneným užívateľom pozemku sa stal ex lege, čo vylučuje možnosť vymáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, lebo ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena. Vzhľadom na legitímnu možnosť žalobcu užívať pozemok z titulu zákonného vecného bremena je nevyhnutné vylúčiť vo vzťahu k tomuto pozemku nároky z porušenia práva, teda aj bezdôvodného obohatenia. Je potrebné dodať, že pri bezdôvodnom obohatení nie je dôvod na odklon od stabilizovanej judikatúry o opakujúcom vzniku práva na jeho vydanie, až kým protiprávny stav trvá. V danom prípade sa však nepochybne o bezdôvodné obohatenie nejedná, a ako už uviedol, nemôže preto obstáť ani odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie pod bodom 41. Uplatnený nárok teda nie je nárokom z bezdôvodného obohatenia, ani náhradou škody, ku ktorým súdna prax uviedla, že úrok z omeškania bude na základe § 517 OZ možné požadovať. Ustanovenie § 517 ods. 2 OZ teda nemožno použiť na nároky vyplývajúce z povinnosti oprávnenej osoby pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva poskytnúť povinnej osobe primeranú náhradu.

2.3. Záverom uviedol, že priznaním nárokov žalobcom by došlo k duplicitnému plneniu v súvislosti s možným vykonaním pozemkových úprav v budúcnosti, keď teoreticky by žalobcovia obdržali finančnú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva vecným bremenom a následne by mohli nadobudnúť do

vlastníctva aj náhradný pozemok. Je presvedčený o tom, že v prípade, ak by sa malo jednať o odplatné vecné bremeno s opakovaným charakterom, tak zákonodarca by to stanovil priamo v znení právnej normy.

3. K podanému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrili žalobcovia, ktorí navrhli odvolanie žalovaného zamietnuť (zrejme sa domáhali potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch). V prvom rade namietali odvolanie žalovaného, že nie je prípustné a je ho potrebné odmietnuť, pretože v samotnom odvolaní sa vôbec neuvádza žiaden odvolací dôvod vymedzený v ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie je tak nepreskúmateľné odvolacím súdom a žalobcovia nemajú možnosť sa k nim ani účinne vyjadriť.

3.1. Samotné odvolanie považujú za nedôvodné, keď medzi stranami sporu je nesporné, že zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli do vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, ako aj zmene a doplnení niektorých zákonov, neupravuje žiaden spôsob náhrady za zriadenie vecného bremena, ani inak nerieši formu náhrady za vecné bremeno.

3.2. Uvedenú skutočnosť žalobcovia namietali v konaní pred súdom, z tohto dôvodu považovali zákon za v rozpore s Ústavou SR. Vzhľadom na túto skutočnosť (absenciu úpravy náhrady za zriadenie vecného bremena) sa v každom prípade domáhali od súdu ústavne konformného výkladu zákona.

3.3. Rozpor zákona s Ústavou SR celkom zjavne vyplýva z nálezu ÚS SR PL. ÚS 42/2015: „Pri vyvlastnení aj pri nútenom obmedzení vlastníckych práv dôjde k zásahu, ktorý bude v súlade s ústavou len vtedy, ak sa splní účel poskytnutia „primeranej náhrady“. ...Súčasťou právneho poriadku SR sú zákony, ktoré sa nijako nezaobierajú otázkou náhrady za zriadenie vecného bremena. Ako príklad možno spomenúť § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. V prípade takých zákonov aj napriek vyvrátiteľnej domnienke o súlade zákona s ústavou nemožno a priori odmietnuť dôvodnosť pochybnosti o ústavnej konformnosti daného zákona s podmienkou primeranej náhrady za obmedzujúci zásah do vlastníctva. K právnej istote, ako má zaručiť ustanovenie článku 20 ods. 4 ústavy, patrí aj istota o čase, kedy vlastník dostane primeranú náhradu. Zákonný odkaz na dohodu, ale aj subsidiárne ponechanie otázky primeranej náhrady, ani požiadavku včasnosti poznania o okamihu, v ktorom vlastník dostane primeranú náhradu. Pritom účelom podmienky primeranej náhrady je ochrana vlastníka, ktorý podľa čl. 20 ods. 4 ústavy nemôže zostať v neistote, akú náhradu dostane ako primeranú za vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie svojho vlastníctva a kedy túto náhradu dostane. ...V prípade zákonov, ktoré náhradu za zásah do vlastníckych práv proti vôli vlastníka nepriznávajú vôbec, je celkom nedôvodné pýtať sa, či spĺňajú ústavnú podmienku primeranej náhrady.“

3.4. Na druhej strane, a napriek tomuto zjavnému rozporu zákona s Ústavou SR, Najvyšší súd SR dospel v rozsudku sp. zn. 4 MCdo 2/2014, ktorý sa týkal zákona, k záveru, že napriek takejto absencii patrí vlastníčkovi pozemku právo na opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. K uvedenému rozsudku sa žalovaný v odvolaní vôbec nevyjadroval, hoci rieši identickú právnu otázku, o akú ide v rozsudku. Právny názor žalovaného z odvolania, že žalobcom nepatrí vôbec žiadna náhrada za zriadenie vecného bremena alebo iba jednorazová náhrada, je preto nesprávny a úplne účelový.

3.5. Rovnako je nesprávna úvaha žalovaného, že im nepatrí náhrada za zriadenie vecného bremena, pretože neboli vlastníckmi predmetného pozemku ku dňu účinnosti zákona. Takáto úvaha však nevyplýva ani zo zákona, ani z judikatúry. V tejto súvislosti dávajú do pozornosti, že právo na takúto náhradu sa nepremlčuje, čo vyplýva aj z nálezu ÚS SR č. PL. ÚS 42/2015. Na podporu svojich tvrdení poukazujú aj na rozsudok KS v Nitre sp. zn. 6Co/142/2016 z 31. 01. 2017. Zo záveru uvedeného rozhodnutia vyplýva, že i keď zákon explicitne neupravuje otázku náhrady za zriadenie vecného bremena, niet tak žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa spoluvlastníkovi trpiaceho pozemku zastaveného pozemnou komunikáciou nepriznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to až do času, kým sa mu neposkytne podľa tohto zákona náhradný pozemok, alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Tomuto záveru korešponduje i nález ÚS SR III. ÚS 237/09. Obdobne posúdil vec aj KS v Košiciach svojím rozhodnutím zo dňa 19. 09., 2017 sp. zn. 5Co/423/2016. Pokiaľ ide k argumentácii žalovaného ohľadne priznaných úrokov z omeškania,

poukazujú na svoju argumentáciu z celého konania a na citované rozhodnutia, podľa ktorých žalobcom sú priznané úroky z omeškania z požadovanej sumy.

4. K podanému vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že z jeho odvolania jasne vyplýva, že odvolacími dôvodmi sú - § 365 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ CSP. V prípade, ak by aj v obsahu odvolania neboli uvedené žiadne odvolacie dôvody, jednalo by sa o odstrániteľnú vadu konania. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil s tým, že týmto podaním žalovaný odstránil vady podania, opätovne uvádza, že podal odvolanie aj z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. f/ CSP - súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má za to, že k ostatným argumentom žalobcov uvedených vo vyjadrení zo dňa 27. 08. 2019 sa už v priebehu konania vyjadril, či už písomne, alebo na pojednávaní a táto argumentácia bola podložená judikatúrou najvyšších súdnych autorít, na ktorých všetkých vyjadreniach zotrúva.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku, pri splnení si povinnosti upravenej v § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutých vyhovujúcich výrokoch (I., II.) je vecne správne, a preto ich podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a vo výroku (V.) o nároku na náhradu trov konania napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil.

6. Predmetom konania je nárok žalobcov v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 3.265,95 eura s 5,05% úrokom z omeškania z jednotlivých súm žalobcov v 1. rade a sumy 11.755,45 eura spolu s príslušenstvom žalobcov v 2. rade, ako aj uhrádzania mesačného nájomného vo výške 74,25 eura žalobcov v 1. rade a mesačného nájomného vo výške 267,25 eura žalobcov v 2. rade v zmysle pripustenej zmeny žaloby (č. I. 78 - 81). Žalobcovia si svoj nárok uplatnili v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tvrdiac, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v T., okres T., obec T., kat. úz. T. zapísaných na LV č. XXXX vedenom OÚ Nitra, katastrálny odbor a to pozemku parcela KN-C č. 1898/2 o výmere 1094 m², druh pozemku: ostatné plochy, pozemok parcela KN-C č. 1906/2 o výmere 705 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria a pozemok parcela KN-C č. 3055 o výmere 1554 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, pričom žalobca v 1. rade je vlastníkom týchto nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 5/36-ín a žalobca v 2. rade je vlastníkom nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 v pomere k celku. Žalobcovia uvedené nehnuteľnosti nadobudli na základe dedičstva, a to žalobca v 1. rade na základe osvedčenia o dedičstve č. 27D 116/2011, Dnot 61/2011 a žalobca v 2. rade na základe osvedčenia o dedičstve č. 29D 156/2011, Dnot 51/2011. Nehnuteľnosti sa nachádzajú v zastavanom území obce T., pričom na pozemkoch parcela č. 1906/2 a č. 3055 sa nachádza inžinierska stavba - miestna asfaltová komunikácia, ktorej vlastníkom je žalovaný a na pozemku parcela č. 1898/2 sa nachádza mestská/verejná zeleň, ktorej vlastníkom je žalovaný, z čoho vyplýva, že nehnuteľnosti sú užívané žalovaným v celom rozsahu. Žalobca predložil v konaní znalecký posudok znalca Ing. Ľubomíra Drga č. 170/2015, ktorý vyčíslil všeobecnú hodnotu nájmu nehnuteľností v rozsahu spoluvlastníckeho podielu žalobcu v 1. rade vo výške 891 eur na jeden kalendárny rok, pričom výška nájmného za jeden kalendárny mesiac predstavuje sumu 74,25 eura a za jeden kalendárny deň tak predstavuje sumu 2,44 eura. Všeobecná hodnota nájmu nehnuteľností v rozsahu spoluvlastníckeho podielu žalobcu v 2. rade je vo výške 3.207 eur na jeden kalendárny rok a výška nájmného za jeden kalendárny mesiac predstavuje sumu 267,25 eura a za jeden kalendárny deň tak predstavuje sumu 8,79 eura. Žalovaný s nimi do dnešného dňa neuzatvoril nájmné zmluvy, ani iným spôsobom neupravil zmluvný vzťah z titulu užívania nehnuteľností. Žalobcovia si svoj nárok uplatňujú od 02. 12. 2014 po rozšírení žaloby až do 02. 08. 2018, ako aj do budúca za každý mesiac užívania, avšak v tejto časti súd žalobu zamietol (III.) a v tomto výroku, ako aj vo výroku IV. (ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol) nadobudol rozsudok právoplatnosť, keďže nebol dotknutý odvolaním žalovaného.

6.1. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vychádzajúc z rozsahu a dôvodov podaného odvolania žalovaného sa tak stali vyhovujúce výroky (I., II.), ktorými súd prvej inštancie priznal žalobcom náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemkom v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., ako aj výrok (V.) o trovách konania.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 380 odsek 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ust. § 379 CSP), ak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcov. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v jeho napadnutých vyhovujúcich výrokoch (I., II.) potvrdil a vo výroku o nároku na náhradu trov konania (V.) podľa § 388 CSP zmenil.

11. Zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovo-právnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky bol prijatý za účelom majetkovo-právneho usporiadania pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Teda, tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou, ako i sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkví, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu.

12. Zákon č. 66/2009 Z. z. teda upravuje nielen spôsob, ale aj poradie spôsobu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov. Obec alebo vyšší územný celok nie sú pri usporiadaní vlastníckych vzťahov spôsobom uvedeným v zákone č. 66/2009 Z. z. viazaní žiadnou lehotou.

13. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. v časti o vzniku vecného bremena zo zákona odkazuje na ustanovenia § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka o vecných bremenách a sám ako lex specialis k Občianskemu zákonníku žiadne iné otázky, okrem spôsobu vzniku vecného bremena a času jeho vzniku, neupravuje. Občianske právo definuje vecné bremeno ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, lebo sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Nejde ale o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy Občianskeho práva o vecných bremenách. Preto, pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou občianskoprávnou úpravou. To potom znamená, že ak špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, treba použiť úpravu súkromnoprávnu.

14. Ak zákon č. 66/2009 Z. z. vlastníkovi stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovoprávných vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vlastníkom stavby trvá podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. Bolo by nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby po vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu. Teda, za situácie, že preukázateľne žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi označených nehnuteľností, na ktorých sa nachádza stavba vo vlastníctve žalovaného, a ku ktorým vzniklo ex lege vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. v prospech žalovaného, pričom doposiaľ nedošlo k usporiadaniu vlastníckych vzťahov k týmto nehnuteľnostiam, je tak dôvodný záver súdu prvej inštancie, že žalobcom vznikol nárok na náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva k pozemkom. Významnou je skutočnosť, že toto obmedzenie pretrváva viac rokov, kedy žalobcovia nemôžu pozemok užívať ani brať z neho úžitky a zároveň ani nie je zrejmé, dokedy bude tento stav trvať. I keď zákon explicitne neupravuje otázku náhrady za zriadenie vecného bremena, niet žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníkovi trpiaceho pozemku nepriznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to do času, kým sa podľa zákona č. 66/2009 Z. z. neskončí konanie o pozemkových úpravách.

15. Odvolací súd v súvislosti s uplatneným nárokom žalobcov poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 M Cdo/2/2014, v ktorom NS SR konštatoval, že nie je možné opomenúť, že zákon č. 66/2009 Z. z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, súčasťou na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihliadnuť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch zákonom predpokladaných podmienok. Ak potom zákon č. 66/2009 Z. z. nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťažených zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku, záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Listinou základných práv a slobôd, ale ani s Ústavou Slovenskej republiky. I napriek zrušeniu toto rozhodnutia Ústavným súdom SR, a to z dôvodu procesnej neprípustnosti mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka generálnym prokurátorom, keď sám účastník nevyužil možnosť podať dovolanie, uvedená skutočnosť nemá vplyv na vyslovený právny záver NS SR k otázke nároku vlastníka obmedzeného pozemku na náhradu za toto obmedzenie v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z.

16. Zo záveru, že žalobcom vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno vo forme opakujúceho sa plnenia za určitý časový úsek vyplýva aj záver o nedôvodne vznesenej námietke premlčania žalovaným. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že premlčacia doba začala plynúť žalobcom účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. a márnym uplynutím troch rokov sa nárok žalobcu premlčal, keď je namieste uviesť to, že ak si žalobcovia uplatnili nárok len za obdobie troch rokov spätne od podania žaloby na súd, čo je od 10. 06. 2012, nemohla premlčacia doba začať plynúť od 01. 07. 2009 (resp. žalovaný uviedol od 01. 03. 2009, i keď ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. nadobudli účinnosť od 01. 07. 2009), teda skôr ako nárok vznikol. Je rovnako namieste uviesť i to, že z hľadiska uplatneného nároku žalobcov nebol žiadny dôvod na aplikáciu ust. § 102 OZ, tak ako to urobil súd prvej inštancie, keď pre posúdenie plynutia premlčacej doby bolo potrebné vychádzať z ust. § 101 OZ, ktoré ustanovenie súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí správne citoval.

17. Teda, aj podľa názoru odvolacieho súdu vlastníkovi pozemku, na ktorom sa nachádza cintorín vo vlastníctve žalovaného podľa zákona č. 66/2009 Z. z. patrí opakovaná náhrada za vecné bremeno za obdobie jeho trvania, a nie jednorazová náhrada uplatniteľná v trojročnej premlčacej dobe plynúcej odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z.

18. Pokiaľ žalovaný argumentoval, že žalobcovia majú nárok na jednorazovú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/26/2014 a 3Cdo/49/2014 (s tvrdením, že súd sa odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe), je namieste uviesť, že tieto rozhodnutia neriešia právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z. z., ale právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že uvedené rozhodnutia dopadajú na prejednávanú vec. Zásadný rozdiel medzi právnou úpravou vecného bremena, výkon práva, ktorého je vlastník povinný strpieť podľa zákona č. 66/2009 Z. z. a zákona č. 182/1993 Z. z., je treba vidieť v tom, že z ustanovenia § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. vyplýva dočasnosť zákonom vzniknutého vecného bremena (do vykonania pozemkových úprav), pričom v zákone č. 182/1993 Z. z. nie je trvanie vecného bremena žiadnym spôsobom obmedzené, teda vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 182/1993 Z. z. je trvalým a konečným riešením usporiadania majetkových vzťahov vlastníkov bytov a nebytových priestorov k pozemku pod stavbou.

19. Z hľadiska argumentácie žalovaného, že žalobcovia neboli vlastníkmi nehnuteľností v čase účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. k 01. 07. 2009, ale stali sa podielovými spoluvlastníkmi až neskôr, dedením v roku 2012 odvolací súd uvádza nasledovné:

Nie je podstatné pre uplatnenie si žalovaného nároku, či žalobcovia boli ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. vlastníkmi dotknutých nehnuteľností, dôležité je podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že v období, za ktoré požadujú náhradu, sú zapísaní v katastri nehnuteľností ako podieloví spoluvlastníci. Táto skutočnosť vyplýva zo samotného LV č. XXXX kat. úz. T. a túto skutočnosť nespochybňoval ani žalovaný.

20. Žalovaný ďalej namietal, že žalobcom nie je možné priznať úrok z omeškania a ust. § 517 ods. 2 OZ nemožno použiť na nároky vyplývajúce z povinnosti oprávnenej osoby pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva poskytnúť povinnej osobe primeranú náhradu.

Žalobcovia si uplatňovali nárok ako opakujúce plnenie za každý mesiac vo výške podľa znaleckého posudku, ktorú výšku a spôsob vyčíslenia žalovaný nenamietal. Žalobca v 1. rade si uplatňoval okrem sumy 3.265,95 eura aj úrok z omeškania zo sumy prislúchajúcej tomu-ktorému mesiacu za obdobie od 27. 02. 2016 do 02. 08. 2018 a žalovaný v 2. rade sumu 11.755,45 eura tiež s úrokom z omeškania za rovnaké obdobie a každý mesiac. Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu podľa § 517 ods. 2 OZ po doručení výzvy zo dňa 25. 02. 2016 žalovanému, v ktorej sa žalobcovia domáhali uzatvorenia nájomných zmlúv a zároveň vyzvali žalovaného na zaplatenie náhrady za užívanie ich spoluvlastníckych podielov za obdobie 2 rokov späť. Výzva bola žalovanému doručená dňa 26. 02. 2016. Žalovaný listom zo dňa 16. 03. 2016 reagoval na výzvu tak, že nemá záujem uzatvoriť so žalobcami nájomné zmluvy a ako vlastníci nehnuteľností musia strpieť výkon práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, tak vznikla žalovanému povinnosť plniť nasledujúci deň po doručení výzvy, t. j. dňa 27. 02. 2016. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcom uplatňované úroky z omeškania za každý mesiac, počnúc od 27. 02. 2016, je jeho rozhodnutie správne aj v časti priznaného úroku z omeškania.

21. S ohľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcich výrokoch (I., II.) v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

22. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku (V.) o nároku na náhradu trov konania podľa § 388 CSP zmenil.

22.1. Podľa § 255 odsek 1 CSP súd prizná strana náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22.2. Podľa § 255 odsek 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

22.3. Žalobcovia sa po pripustení zmeny žaloby na pojednávaní dňa 25. 09. 2018 domáhali: žalobca v 1. rade zaplatenia sumy 3.265,95 eura s príslušenstvom a žalobca v 2. rade zaplatenia sumy 11.755,45 eura s príslušenstvom. V týchto návrhoch boli úspešní a súd (prvoinštančný i odvolací) im vyhovel. Ďalšími výrokmi sa žalobcovia domáhali náhrady za užívanie ich spoluvlastníckych podielov vo forme mesačného nájomného do budúcnosti vo výške určenej rozsudkom od 02. 12. 2014 do doby posledného

mesiaca, počas ktorého bude žalovaný vlastníkom stavby nachádzajúcej sa na nehnuteľnostiach uvedených v rozsudku. V tomto výroku bola žaloba zamietnutá (III.), do tohto výroku nebolo podané odvolanie. Posudzujúc pomer úspechu a neúspechu, je odvolací súd toho názoru, že žalobcovia boli v konaní čiastočne úspešní, keď vo výrokoch I. a II. boli úspešní a vo výroku III. boli neúspešní. V zmysle § 255 odsek 2 CSP odvolací súd potom napadnutý výrok (V.) rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania podľa § 388 CSP zmenil a rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov (prvoinštančného) konania právo.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).